

Kommunal- og regionaldepartementet
Bolig- og bygningsavd.
Pb. 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref:
Saksbehandler:
Vår ref:
Arkivkode:
Dato:

KOMM. OG REG. DEP
03, 25 FEB 2004
ANI / 3773-104
04/160 405
363
23.02.2004
BB / BY / IKFR

Høring NOU 2003:24 – Mer effektiv bygningslovgivning

Vi viser til brev av 05.11.2003 fra Kommunal- og regionaldepartementet og 09.01 2004 fra Helsedepartementet om merknader til Bygningslovutvalgets første delutredning: NOU 2003:24 Mer effekt bygningslovgivning.

Sender med dette høringssvaret fra Sosial- og helsedirektoratet.

Plan og bygningsloven i en lov – samordning – universell utforming

Vi gir tilslutning til utvalgets anbefaling om at det utarbeides en ny felles plan- og bygningslov, da denne kan ivareta et helhetlig syn på sammenhengen mellom samfunnsplanlegging, styring av arealbruk og byggesaksbehandling. Planlegging ut fra universelle prinsipper bør her være et overordnet mål. s.18

Det blir fremhevet i Plan- og bygningslovens formålsparagraf at loven er et viktig verktøy for å samordne statlig, fylkes- kommunal og kommunal virksomhet. I formålsparagrafen blir det blant annet nevnt at loven skal sikre estetiske hensyn og gode oppvekstvilkår for barn. Prinsippet om universell utforming og tilgjengelighet for alle bør også tas inn i formålsparagrafen. s. 33

Helse er et aktuelt grunnhensyn i rapporten. Det heter blant annet i lovutvalgets mandat at en god bygningslovgivning må bidra til 'helse, miljø og sikkerhet' (s. 12.). Helsemessige hensyn knytter seg blant annet til behovet for sikkerhet mot ulykker som følge av svake bygninger, hygieniske og miljømessige forhold. Fysisk aktivitet er ikke nevnt i denne sammenheng, og synes lite relevant.

Ansvar og utforming av plan- og bygningsloven

Siden det nå legges opp til en større grad av samordning mellom plan og bygningsloven, vil vi anbefale at ansvaret for loven burde ligge hos ett departement, og ikke to som i dag. s. 34

I plan og bygningsloven der hvor krav om Universell utforming/ tilgjengelighet vil forekomme, bør en ikke tillate å gi dispensasjon fra kravet. s.38

Sosial- og helsedirektoratet • Forebyggingsdivisjonen
Avdeling for fysisk aktivitet

Vi gir tilslutning til planutvalgets forslag om at det nedsettes et fast kommisjon for å ivareta et kontinuerlig arbeid med lovutviklingen av på plan- og bygningslovens område. s.39

Vi kan gi tilslutning til innholdet i plan- og bygningsloven, som angir føringer for å inkludere tilgjengelighet i utformingen av byggesaksdelen. Utvalget peker på at tilgjengelighet relaterer seg først og fremst til behovet for regler som sikrer gode adkomstforhold. Vi er enige at adkomstforholdene er viktige, men at det også er en del andre forhold som kommer i tillegg. s.58

I Ot.prp.nr.39 henvises det til at kvalitet er vel så viktig som kortere saksbehandlingstid. Det er her viktig å presisere Universell utforming som en overordnet kvalitetsfaktor. s.55

Folkerettslige normer

Slik Den Europeiske Menneskerettskonvensjon av 4. november 1950 nå kommer til uttrykk, omhandler den diskriminering og krenkelse av den private part i byggesaksbehandlingen. Vi foreslår at Menneskerettskonvensjonen kan danne grunnlaget for en utvidelse av innholdet som også kan innbefatte forbud mot diskriminering i tilgjengelighetsspørsmål. s.45

Standarder og EU

Vi gir utvalget tilslutning til at Norge intensiverer arbeidet med standardisering i byggesaker, siden vi er bundet av å tilpasse lovgivningen vår til EU-direktiv og andre rettsakter fra EU. Å utforme spesifikasjoner som ivaretar universell utforming i form av harmoniserte standarder bør stå sentralt for Norge, og de europeiske standardiseringsorganisasjonene CEN, CENELEC og ETSI vil være sentrale samarbeidspartnere. s. 43

Kommunenes rolle

Dersom utvalget går inn for å etablere et privat godkjenningsorgan, er det viktig at et slikt organ også får i oppgave å kontrollere at tilgjengelighetskrav i lover og forskrifter følges opp. s.19

Der hvor utvalget går inn for en aktiv oppfølging av ulovlige forhold i byggesaker, bør ikke dette bare ses på som et ledd i å oppnå en større effektivitet i systemet, men fokus bør også settes på kvaliteter som bedre miljø, helse, sikkerhet, samt tilgjengelighet ut fra universelle prinsipper. s. 20 og s. 35

I forhold til Planlovutvalgets tidligere forslag om å gå inn for to plantyper: områdeplan og detaljplan, er det viktig å understreke betydningen av at planleggingen skjer etter universelle prinsipper. s. 38 og s.165

Som et generelt synspunkt vil vi peke på at det er viktig at kommunenes kompetanse styrkes i forhold til planlegging, tilsyn og kontroll for å ivareta tilgjengelighet i byggesaker

Boliger

Vi foreslår at det satses på mest mulig tilgjengelige boliger ut fra Universelle prinsipper ved nybygging, slik at de passer for alle. Dette kan i tillegg bidra til bedre trivsel og et mer sammensatt og stabilt bomiljø. Økonomisk kan det gi besparelser i event. ombygging og utbedring senere. s. 74

Eksisterende bebyggelse

Når det gjelder tilgjengelighet til- og i eksisterende bebyggelse, kan det være hensiktsmessig å utvikle et graderingssystem som tar som utgangspunkt i bygningenes forutsetning, men at en utformer et regelverk som tilstreber mest mulig tilgjengelighet. s. 87

UTBYGGINGSAVTALER

I høringsuttalelsen til Planlovutvalgets andre delutredning understreket direktoratet at universell utforming er grunnleggende begrep som må legges til grunn ved all planleggingsvirksomhet. Bygningslovutvalget foreslår at det tas inn et helt nytt kapittel i Plan- og bygningsloven om utbyggingsavtaler og direktoratet mener at det er svært viktig at prinsippet også følges opp i denne sammenheng. Det må fastsettes tilgjengelighetskrav ved inngåelse av utbyggingsavtaler og utbyggingsavtaler må ikke inngås før områdeplanen med fastsatte tilgjengelighetskrav er vedtatt. Kommunen må i slike avtaler sørge for at lovverkets krav og kommunenes egne reguleringer i områdeplanen blir oppfylt.

I høringsuttalelsen til Planlovutvalget utredning la direktoratet stor vekt på betydningen av en bred og tilgjengelig medvirkningsprosess. Sosial- og helsedirektoratet mener at en i størst mulig grad også må legge opp til en tilsvarende prosess ved inngåelse av utbyggingsavtaler og at dette må synliggjøres i lovteksten. En måte å legge til rette for medvirkning og for å få inn tilgjengelighets-perspektivet på et tidlig stadium er gjennom aktiv bruk av forhåndskonferanser. Det må da etableres ordninger hvor funksjonshemmedes organisasjoner, råd for eldre og råd for funksjonshemmede inviteres til forhåndskonferanser.

Med vennlig hilsen

Anita A. Aadland
Avdelingsdirektør

Nina W. Loland (sign.)
Rådgiver

Kopi: Helsedepartementet